

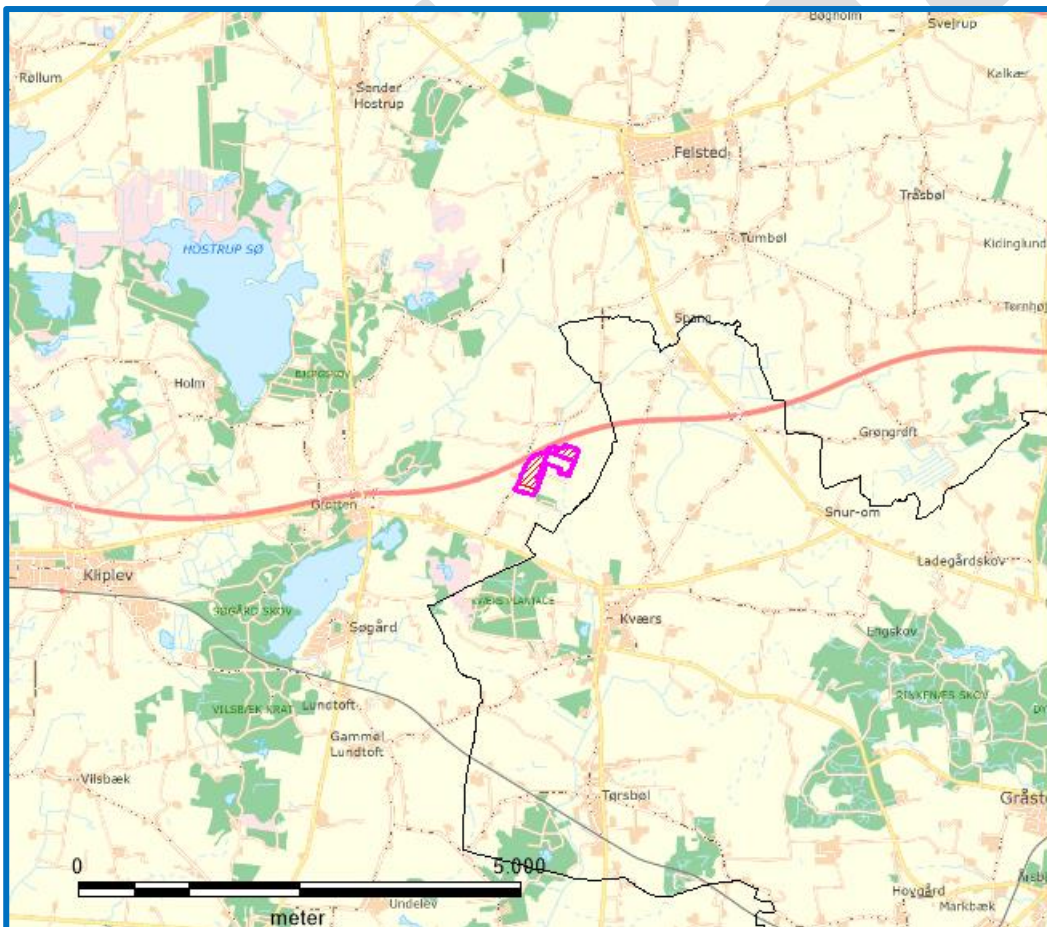
Region Syddanmark

A/S Carl Matzens Teglværker
Havnevej 44
6320 Egersund
CVR-nr. 42125210

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Niels Koch
E-mail: niels.koch@rsyd.dk
Direkte tlf.: 76 63 19 45
KS: TBS
Dato: [DATO]
Sagsnr.: 20/2107

UDKAST -TILLADELSE TIL ERHVERVSMÆSSIG RÅSTOFINDVINDING

af rødder gældende til den **10 år** på matr.nr. 28 Søgård, Kliplev i Aabenraa Kom-
mune.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Afgørelse.....	2
1.1	Tilladelse til erhvervmæssig råstofindvinding	2
1.2	Før tilladelsen tages i brug	3
1.3	Ejerforhold.....	4
2	Sagens baggrund	4
2.1	Ansøgningens indhold	4
2.2	Beskrivelse	4
3	Vilkår.....	5
3.1	Omfang	5
3.2	Drift.....	6
3.3	Adgangsforhold og afstande.....	8
3.4	Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.	9
3.5	Efterbehandling m.m.....	9
4	Generelle bestemmelser	10
5	Sikkerhedsstillelse	12
6	Ansøgningsprocessen	13
6.1	Myndighedshøring.....	13
6.2	Miljøvurderingsloven.....	14
6.3	Partshøring	14
7	Regionens vurdering af sagen	15
7.1	Lovgrundlag	15
7.2	Gennemgang af hensyn og vurderinger	16
8	Klagevejledning og underretning	22
8.1	Klagevejledning.....	22
8.2	Underretning om afgørelsen	23
9	Bilag	24
	Bilag 1 Oversigtskort med graveplan	26
	Bilag 2 Udtalelse fra Museum Sønderjylland.....	28
	Bilag 3 Hørings svar fra Vejdirektoratet ifm. myndighedshøring	26
	Bilag 4 Aabenraa Kommunes tilladelse til vejadgang	30
	Bilag 5 Miljøkonsekvensrapport (særskilt dokument)	33

1 AFGØRELSE

Forud for meddelelse af denne tilladelse har Region Syddanmark vurderet, hvilke vilkår, der skal fastsættes, samt foretaget en hensynsafvejning i henhold til råstoflovens § 3.

Der redegøres i afsnit 7 nærmere for afvejningen af hensyn samt vurderingen af hvilke vilkår, indvindingen kræver.

Afgørelsen er truffet på baggrund af:

- råstofloven
- miljøvurderingsloven, herunder den udarbejdede miljøkonsekvensrapport "Miljøkonsekvensrapport for matr.nr. 28 Søgård, Kliplev"
- Region Syddanmarks Råstofplan 2016
- habitatbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter)
- habitatdirektivet (direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) og
- vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder".

Øvrigt lovstof, som der henvises til i teksten:

- affalds- og råstofafgiftsloven
- jordforureningsloven
- olietankbekendtgørelsen og
- forvaltningsloven

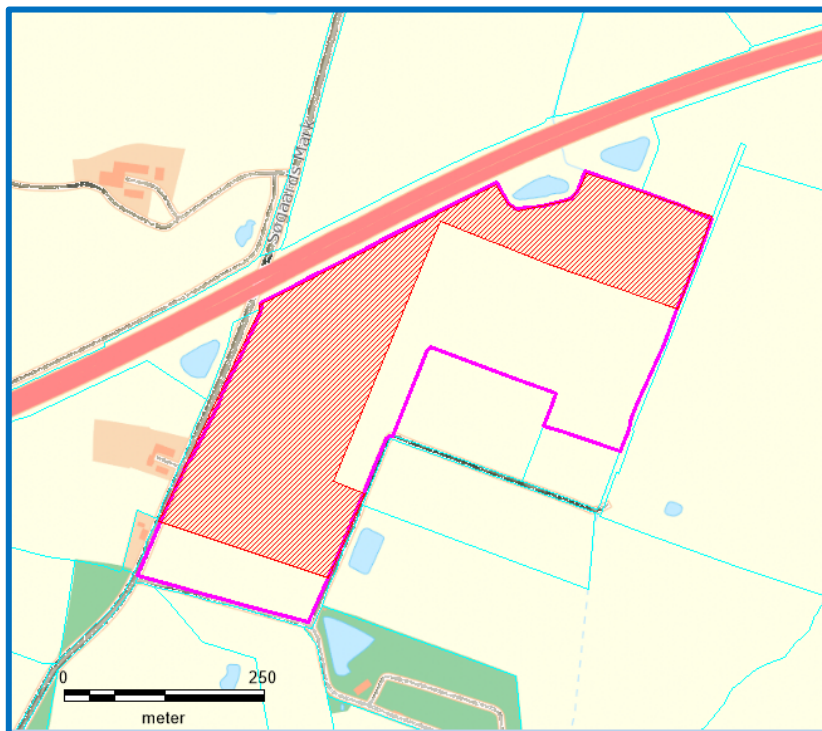
1.1 Tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding

Region Syddanmark meddeler hermed tilladelse til indvinding af op til 10.000 m³ rødbrændende ler årligt på 10,2 ha af matr.nr. 28 Søgård, Kliplev i Aabenraa Kommune 10 år frem i tiden. Samtidig meddeles afslag på ansøgning om tilladelse til indvinding 20 år frem i tiden.

Se oversigtskort på næste side.

Tilladelsen meddeles i medfør af råstoflovens § 7, stk. 1. Tilladelsen er betinget af vilkårene, som er stillet i medfør af råstoflovens § 10 og tilhørende forudsætninger.

Vilkårene er også bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der er sket tinglysning.

Skitse 1 Det ansøgte areal (indvindingsarealet) er vist med rød skravering

Såfremt hele ressourcen ikke er indvundet ved tilladelsens udløb, kan der ansøges om en ny tilladelse eller der kan ansøges om tilladelse til udvidelse eller ændring af indvindingsområdet.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af råstofmyndigheden i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, jf. råstoflovens § 11.

Tilladelsen bortfalder jf. § 10, stk. 7, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter meddelelsen eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

1.2 Før tilladelsen tages i brug

Region Syddanmark skal give accept til at indvindingen påbegyndes herunder arbejdet med at afrømme overjord. Følgende forudsætninger skal være opfyldt:

- Klagefristen skal være udløbet. Evt. klager over tilladelsen har som udgangspunkt opsættende virkning. Derfor skal klagefristen være udløbet før regionen kan give accept til indvinding.
- Sikkerhedsstillelse. Der skal være stillet en økonomisk sikkerhed for efterbehandlingen af indvindingsarealet, se nærmere under kapitel 5.

Øvrige tilladelser og/eller dispensationer i forbindelse med råstofindvindingen, som ikke er nævnt i denne tilladelse, skal indhentes separat.

1.3 Ejerforhold

Ifølge Tingbogen står Asmus Johannsen Damm, Ladegårdsvej 6, Kværs, 6300 Gråsten som ejer af matr.nr. 28 Søgård, Klipleve i Aabenraa Kommune. Ejer har givet samtykke ved underskrift på ansøgningen.

2 SAGENS BAGGRUND

2.1 Ansøgningens indhold

- A/S Carl Matzens Teglværker A/S har ansøgt om tilladelse til en årlig indvinding på 10.000 m³ rødbrændende ler på 12 ha af matr.nr. 28 Søgård, Klipleve ejet af Asmus Damm. Arealet er ved nærmere opmåling beregnet til 10,2 ha.
- Der er søgt om tilladelse til indvinding 20 år frem i tiden.
- Der forventes at indvinde til ca. 1 meter under terræn og ikke under grundvandsspejlet.
- Ansøgningen er en forlængelse af gældende tilladelse. Indvindingen er således i gang.
- Der ønskes følgende driftstider: 06 - 17 på hverdage.
- Råstofferne påtænkes anvendt til teglproduktion.
- Til indvindingen ønskes anvendt følgende maskiner: 1 stk. dozer, 1 stk. gravemaskine og 1 stk. lastbil. Der vil ikke blive opstillet brændstofanlæg i forbindelse med projektet.
- Der forventes ikke at blive genereret affald i forbindelse med indvindingen.
- Der ønskes adgang til råstofgraven ad eksisterende adgang via Søgårds Mark.

2.2 Beskrivelse

Der har været indvundet rødler på matr.nr. 28 Søgård, Klipleve og nabomatriklen matr.nr. 152 siden sidst i 1980'erne. I 2010 gav Aabenraa Kommune tilladelse til indvinding frem til udgangen af juni måned 2020. Indvindingen på matr.nr. 152 og del af matr.nr. 28 er nu afsluttet.

A/S Carl Matzens Teglværker har i ansøgningen søgt om forlængelse af tilladelse til råstofindvinding 10 år frem i tiden på del af matr. nr. 28 Søgård, Klipleve samt en udvidelse af det eksisterende indvindingsareal. Det ansøgte areal er på ca. 10,2 ha. Gravedybden vil være ca. 1 meter, og der forventes en årlig produktion på 10.000 m³. Indvindingen forventes afsluttet inden for 10 år. Efterbehandlingen vil ske til jordbrugsmæssig drift. Adgangsvejen vil fortsat være fra markvej og med udkørsel til Søgårds Mark.

Regionen har vurderet, at ansøgningen er omfattet af § 15, stk. 1 i lovbekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 vedr. miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Begrundelsen er, at det ansøgte areal er beliggende uden for udlagte graveområder i Region Syddanmarks Råstofplan 2016, samtidig med at der søges om tilladelse til indvinding ud over 10 år.

Carl Matzens Teglværker A/S har derfor udarbejdet miljøkonsekvensrapport, som er nærmere beskrevet i afsnit 6.2 og rapporten er vedlagt som bilag 3. På grund af rapportens størrelse er den vedlagt som selvstændigt dokument.

Teglværket har efterfølgende ændret ansøgningen, således at der ansøges om tilladelse til indvinding 20 år frem i tiden. Ændringen er begrundet med, at kvaliteten på leret gør, at der kun bruges ganske lidt ler til blandingen, og det derfor er tvivlsomt om indvindingen kan afsluttes inden for 10 år. Teglværket kan derfor komme i den situation, at der igen om 10 år skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport.

Regionen vurderer imidlertid, at betingelserne jf. råstoflovens § 9 stk. 1 for at meddele tilladelse ud over 10 år ikke er opfyldte. Se regionens vurderinger i afsnit 7 "Regionens vurdering af sagen".

Da det ansøgte areal ligger uden for udlagte graveområder i råstofplanen, skal det ansøgte godkendes af det politiske udvalg, inden der kan meddeles tilladelse.

3 VILKÅR

I dette afsnit fremgår vilkårene, der er tilknyttet tilladelsen. Vilkårene er som udgangspunkt stillet med hjemmel i råstofloven. Det fremgår, hvis de er stillet efter anden lovgivning.

3.1 Omfang

1. Tilladelsen er gældende 10 år frem, hvorefter tilladelsen udløber. Såfremt indvindingen ikke er færdig, kan der søges om en ny tilladelse.
2. Der må årligt indvindes 10.000 m³ rødbrændende ler.
3. Indvindingen skal ske inden for det på bilag 1 indtegnede område (herefter kaldet indvindingsarealet). Der skal ske en løbende efterbehandling af afgravede områder i samme takt som indvindingen skrider frem.
4. Grænsen for det område, der må graves i (indvindingsarealet), skal sættes af i marken efter nærmere aftale med Region Syddanmark. Pælene til afmærkning mv. må ikke fjernes, og skal sikres, så de ikke bliver beskadigede. Det kan f.eks. ske med betonringe.
5. Råstofindvindingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med graveplanen, jf. bilag 1. Eventuelle ændringer i graveplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.
6. Til råstofindvinding, herunder efterfølgende behandling af materialerne, må kun anvendes de i ansøgningen angivne maskiner: 1 stk. dozer, 1 stk. gravemaskine og 1 stk. lastbil. Afvigelse herfra kan kun ske efter forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.
7. Region Syddanmark skal til enhver tid holdes underrettet om, hvem der forestår indvindingen.
8. Driftsmedarbejdere skal være bekendt med vilkårene i denne tilladelse samt den til enhver tid gældende grave- og efterbehandlingsplan.

3.2 Drift

9. For at beskytte naboer mod støj er der fastsat driftstider, som er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning *Ekstern støj fra virksomheder* (vejledning nr. 5/1984).

Råstofgravens driftstider, dvs. råstofindvinding, udlevering og læsning er mandag – fredag kl. 06 – 17 – dog må der ikke være drift den 24/12 samt på helligdage.

Af hensyn til naboejendommene Søgårds Mark 3, 5 og 9 må der ikke være drift i tidsrummet kl. 06 – 07 i området vist med gul skravering på nedenstående skitse.

Skitse 2 – Med gul skravering er vist det areal, hvor der ikke må være drift fra kl. 06 – 07.

10. Efter etableringsfasen må det ækvivalente støjniveau (det vil sige støjens middelværdi over et længere tidsrum: Om dagen 8 timer, om aftenen 1 time og om natten ½ time) fra indvindingsområdet i driftssituationen ikke overstige følgende værdier målt/beregnet ved nabobebyggelser:

Dage	Tidsrum	Støjniveau
Mandag – fredag	07.00 – 17.00	55 dB (A)
Mandag - fredag	06.00 – 07.00	40 dB (A)

Det maksimale støjniveau (peak) må i alle dage i tiden fra kl. 22.00 til kl. 07.00 ikke overstige 55 dB (A) målt/beregnet ved nærmeste nabobebyggelse.

11. Hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, skal virksomheden ved målinger eller beregninger dokumentere at ovenstående støjgrænser overholdes. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden. Nævnte målinger/ beregninger skal udføres og rapporteres i henhold til gældende støjvejledninger, og skal udføres af et laboratorium eller person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Viser målingerne/beregningerne, at virksomheden overskrider grænseværdierne, skal virksomheden lade foretage afhjælpende foranstaltninger.

12. Virksomhedens drift må ikke give anledning til gener i form af rystelser og vibrationer eller særlige lydmonstre inkl. impulsstøj, som efter råstofmyndighedens vurdering er væsentlige ved omgivende beboelser og øvrige typer opholdsrum. Råstofmyndigheden vil tage udgangspunkt i gældende vejledninger og retningslinjer ved vurderingen af, om der er tale om væsentlige gener. Ved tilladelsens ikrafttrædelse gælder således følgende vejledende krav vedr. lavfrekvent støj og infralyd samt vibrationer (vægtet accelerationsniveau):

Anvendelse	Tidspunkt	Lavfrekvent støj (A-vægtet niveau: 10 – 160 Hz)	Infralyd (G-vægtet lyd-niveau)
Beboelsesrum, herunder i børneinstitutioner og lign.	18.00 – 07.00	20 dB	85 dB
	07.00 – 18.00	25 dB	85 dB
Kontorer, undervisningslokaler og andre støjfølsomme rum	Alle tidspunkter	30 dB	85 dB
Øvrige rum i virksomheder	Alle tidspunkter	35 dB	90 dB
Anvendelse			Vægtet accelerationsniveau L_{aw}
Boligområder (inkl. byzone) (hele døgnet) Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder - byzone eller landzone) samt jf. støjvejledningen boliger i det åbne land fra 18.00 – 07.00 Børneinstitutioner og lignende			75 dB
Boliger i blandet bolig-/erhvervsområde (centerområder – byzone eller landzone) samt. Jf. støjvejledningen og boliger i det åbne land (07.00 – 18.00) Kontorer, undervisningslokaler og lignende			80 dB
Erhvervsbebyggelse			85 dB

13. Hvis tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal indvinder for egen regning lade udføre målinger og beregninger og dokumentere at de vejledende grænseværdier for lavfrekvent støj og/eller vibrationer er overholdte. Målinger og beregninger skal udføres af akkrediteret laboratorium efter de gældende/gængse målemetoder og jf. de gældende støjvejledninger.
14. Inden der foretages afrømning, efterbehandling og indvinding i en afstand af 75 meter ud for ejendommene Søgård Mark 3 og 5 skal der mindst en uge forinden ske orientering af de to ejendomme.

15. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for virksomheden. Der skal træffes de fornødne foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg mv. (f.eks. i form af vanding af lagerbunker, gravefronter og vanding samt renholdelse af interne veje).
16. Råstoffer og jorddepoter skal placeres til mindst mulig gene for nærliggende beboelsesejendomme.

3.3 Adgangsforhold og afstande

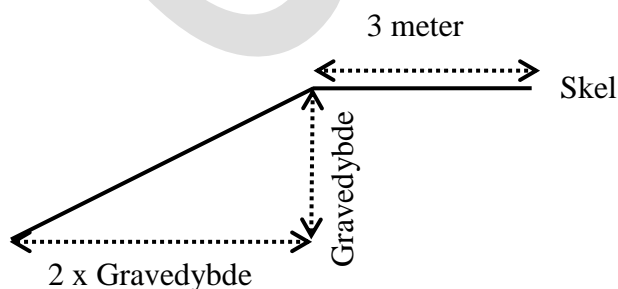
Vilkår efter vejloven

17. Ud mod Sønderborgmotorvejen må der ikke igangsættes indvinding inden for vejbyggelinjen, der fastsat til 50 m (regnet fra vejmidte) inkl. + 2 x højdeforskel + 1,5 m passagetillæg, uden forudgående tilladelse fra Vejdirektoratet, jf. direktoratets høringssvar, bilag 3.
18. Adgang til råstofgraven skal være via Søgård Mark, og det er ikke tilladt at anvende andre adgangsveje jf. Aabenraa Kommunes tilladelse efter vejloven, se bilag 4.

Vilkår efter råstofloven

Graveafstande og begrænsninger

19. Adgangsvejen skal renholdes, for at undgå at der trækkes materialer ud på offentlig vej.
20. Der må ikke graves nærmere end minimum 3 meter fra offentligt eller privatfælles vejskel (Søgårds Mark). Der må efter de 3 meter ikke graves under et skråningsanlæg på max. anlæg 1:2, jf. følgende figur:

21. Der må ikke graves nærmere end 3 meter fra naboskel og hegn med mindre andet er aftalt med lodsejer(ne) og godkendt skriftligt af Region Syddanmark.

3.4 Forebyggelse af forurening, håndtering af affald, vandindvinding mv.

22. Muld- og evt. overjordsdepoter skal placeres inden for det ansøgte projektareal og således, at der ikke kan ske sammenblanding med andre materialer.
23. Den, der udnytter tilladelsen, skal drage omsorg for, at grundvandet ikke forurenes af oliespild fra maskiner og eventuelle brændstoftanke, og for at gravearbejdet ikke forårsager ødelæggelse eller beskadigelse af vandforsyningen i området.
24. Alt arbejde med miljøfremmede stoffer skal ske i henhold til gældende miljøregler.

Tankning og spild

25. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp.
26. Tankning og vask af samt olieskift mv. på *selvkørende maskiner* skal foregå uden for det åbne indvindingsareal og skal foregå så spild undgås ligesom service og reparation skal foregå uden for indvindingsarealet.
27. Mindre olie- og kemikaliespild skal opsamles straks. Større, akut forurening skal anmeldes til kommunen (ring 112).

Affald og tilførsel af materialer

28. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til gældende affaldsregulativ for Aabenraa Kommune.
29. Der må ikke deponeres affald eller andet, der kan forurene grundvand, jord og undergrund i grusgraven.
30. Der må ikke foretages afbrænding i grusgraven af hensyn til miljøet (se i øvrigt vilkåret om affaldshåndtering)
31. Der må ikke tilføres fremmede råstoffer til sammenblanding med gravens råstoffer uden forudgående skriftlig accept fra Region Syddanmark.

3.5 Efterbehandling m.m.

Efterbehandlingsplanen er udarbejdet i overensstemmelse med lodsejers og indvinders ønsker samt tidligere tilladelser. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der i forbindelse med efterbehandlingen nedlægges dræn, og at der senere skal ske grubning.

Vilkår efter råstofloven

32. Efter endt gravning skal der efterbehandles til landbrugsmæssig drift. Alle ændringer i efterbehandlingsplanen skal godkendes skriftligt af Region Syddanmark.
33. Efterbehandlingsarbejdet skal påbegyndes og gennemføres så tidligt, som det under hensyn til råstofgravens drift er praktisk muligt.
34. Forinden større efterbehandlingsarbejder påbegyndes, skal Region Syddanmark underrettes herom, således at evt. tvivsspørgsmål omkring efterbehandlingsens udførelse kan afklares.
35. Projektarealet skal umiddelbart efter gravearbejdets afslutning ryddes for alle i tilknytning til råstofindvindingen opførte bygninger eller andet oplag, da det kan virke skæmmende.
36. Såfremt tilladelsen inddrages i medfør af råstoflovens § 11, stk. 1 indtræder efterbehandlingsforpligtigheden omgående.
37. Efterbehandlingen skal være afsluttet inden tilladelsen udløber.
38. I tilfælde af gravning på tilgrænsende ejendomme kan Region Syddanmark på et hvilket som helst tidspunkt under som efter gravningens afslutning forlange gennemgravning og efterbehandling af skelområdet.
39. Der skal stilles en økonomisk sikkerhed for gennemførelsen af efterbehandlingen; se nærmere i afsnit 5. Region Syddanmark kan kræve sikkerhedsstillelsen forhøjet, hvis det findes nødvendigt på grund af ændringer i efterbehandlingsplanen og/eller andre forhold. Sikkerheden skal gælde til efterbehandlingen er udført og godkendt af Region Syddanmark.

4 GENERELLE BESTEMMELSER

Følgende gælder i øvrigt efter råstofloven og efter andre love og bestemmelser:

Tilsyn

Region Syddanmark er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med at vilkår meddelt i medfør af råstofloven overholdes jf. råstoflovens § 31, stk. 1. Tilsynsmyndigheden kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 31, stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, såfremt et påbud ikke efterkommes inden for den fastsatte frist, lade de påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning.

Tinglysning af efterbehandlingsvilkår

Når afgørelsen er endelig og klagefristen er udløbet, tinglyser Region Syddanmark vilkårene for efterbehandling på ejendommen.

Vilkårene er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommen uden hensyn til, hvornår retten er stiftet og uanset om der sker tinglysning. Tinglysningen sker i medfør af råstoflovens § 10, stk. 6 med Region Syddanmark som påtaleberettiget.

Indvinder skal efter loven betale tinglysningsgebyret. Når tinglysningen er sket, sender regionen en regning for udlagt tinglysningsgebyr.

Når efterbehandlingen af indvindingsområdet er godkendt af Region Syddanmark, vil de tinglyste vilkår med undtagelse af vilkår 38 blive aflyst og sikkerhedsstillelsen blive frigivet.

Arkæologi

Findes der under indvindingen grave, gravpladser, bopladser, ruiner eller andre jordfaste fortidsminder, skal fundet straks anmeldes til Museum Sønderjylland. Danefæ og danekræ tilhører staten. Danefæ skal afleveres til Museum Sønderjylland og danekræ til et af statens naturhistoriske museer. Indvindingen skal standses i det omfang den berører fortidsmindet.

Råstofafgift

Der skal betales råstofafgift ved indvinding af naturbundne råstoffer, jf. affalds- og råstofafgiftsloven.

Underretning ved konkurs, overdragelse af rettigheder mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette Region Syddanmark.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Syddanmark, vedlagt en af den nye indvinder underskrevet erklæring, der fastslår, at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.

Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Syddanmark kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Syddanmark om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i råstofgraven, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning, som regionen udsender årlig information om til alle indvindere. Region Syddanmark videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

Indberetning til GEUS

Resultater af evt. udførte råstofboringer, prøveboringer i jorden samt geofysiske undersøgelser mv. skal indberettes til GEUS inden tre måneder efter udførelsen. Indberetningen skal ske på særlige skemaer, jf. råstoflovens § 28, stk. 1.

Tilførsel af jord

Tilførsel af såvel forurenet som u-forurenet jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens § 52. Der kan søges dispensation.

Forsyningsledninger

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger om ledningsføringer på arealet i Ledningsejerregisteret (LER).

5 SIKKERHEDSSTILLELSE

Peter Matzens Teglværk A/S skal stille en sikkerhed til sikring af efterbehandlingsarbejderne på matr. nr. 28 Søgård, Klipleve i Aabenraa Kommune på kr. 150.000 indeks 107,02 1. kvartal 2020.

Beløbets størrelse er fastlagt ud fra et estimat på en efterbehandlingspris på landbrugsjord 150.000 kr. pr (åben) hektar. Regionen vurderer, at det åbne gravefelt løbende vil udgøre ca. 1 ha.

Der skal fremsendes en sikkerhedsstillelse til Region Syddanmark, inden tilladelsen kan tages i brug.

Sikkerhedsstillelsens størrelse er betinget af, at det aktuelle gravefelt ikke overstiger 1 ha og kan reguleres, når Region Syddanmark skønner dette nødvendigt af hensyn til ændringer i prisniveau, graveplan, efterbehandling eller lignende.

Sikkerhedsstillelsen skal årligt indeksreguleres pr. 1. april efter Danmarks Statistiks reguleringsindeks for jordarbejder. Sikkerhedsstillelsen reguleres efter foregående års indeks for 4. kvartal.

Sikkerhedsstillelsen skal være gældende indtil efterbehandlingsarbejdet er afsluttet og godkendt af Region Syddanmark, idet sikkerhedsstillelsen først da vil kunne frigives.

Sikkerheden stilles i form af anfordringsgaranti uden udløbsdato fra indvinders pengeinstitut.

6 ANSØGNINGSPROCESSEN

Afsnit 6.1 beskriver forløbet omkring myndighedshøringen og de indkomne høringssvar samt regionens bemærkninger til disse. Under afsnit 6.3 beskrives forløbet omkring partshøringen, de indkomne høringssvar og regionens bemærkninger til disse.

6.1 Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har i perioden 21. januar 2020 til 17. februar 2020 været sendt i myndighedshøring jf. råstoflovens § 8 med henblik på samordning med andre myndigheder for at klarlægge, om en råstoftilladelse på arealet kræver øvrige tilladelser, dispensationer og lignende. Materialet har været sendt til følgende myndigheder:

- Aabenraa Kommune
- Sønderborg Forsyning
- Museum Sønderjylland
- Vejdirektoratet
- Region Syddanmark, Vand og Jord

Der indkom følgende høringssvar:

Hvem	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
Aabenraa Kommune	Kommunen har kommenteret på deres myndighedsområder: Industri, Landskab/Natur, Vandløb, Grundvand, Landbrug, Vej og Plan. Kommunen gør opmærksom på vandhuller tæt på indvindingsarealet og indvindingsoplande til vandværker.	En eventuel påvirkning af vandhullerne i forbindelse med indvindingen er behandlet i miljøkonsekvensrapporten og Sønderborg Forsyning er medtaget i myndighedshøringen.
Sønderborg Forsyning	Forsyningsselskabet har kommenteret på, at indvindingsarealet er beliggende i indvindingsoplandene til Gråsten Vandværk og Egersund Vandværk. Selskabet har ingen bemærkninger til lergravningen.	Taget til efterretning.
Vejdirektoratet	Se bilag 2	Der er indsat vilkår i tilladelsen om indvinding, således at den vil ske i henhold til Vejdirektoratets bemærkninger.
Museum Sønderjylland	Se bilag 3	Museets høringssvar er videresendt til ansøger. Derudover er der i tilladelsen under afsnittet "Generelle bestemmelser" beskrevet, hvordan indvinder skal forholde sig i tilfælde af at der findes grave, gravpladser,

		bopladser, ruiner eller andre jordfaste for-tidsminder i forbindelse med indvindingen.
Region Syddanmark, afdelingen for Vand og Jord	Afdelingen har kommenteret på en tidligere losseplads, som er kortlagt på vidensniveau 1 iht. Jordforureningsloven og som ligger op til indvindingsarealet mod sydøst. Afdelingen vurderer, at indvindingen ikke vil påvirke en mulig forurening og omvendt.	Taget til efterretning.

6.2 Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingen – miljøkonsekvensrapport (VVM)

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 1, hvilket indebærer at Region Syddanmark skal foretage en miljøvurdering af projektet efter kapitel 10 i miljøvurderingsloven.

Den udarbejdede miljøkonsekvensrapport fremgår af bilag 4 (som pga. rapportens omfang ligger særskilt) til denne afgørelse.

Regionen vurderer dels at tilladelsen indeholder anbefalingerne og konklusionerne fra miljøkonsekvensrapporten, og dels at tilladelsen med de beskrevne projektilpasninger, afværgeforanstaltninger og stillede vilkår vil minimere de miljømæssige konsekvenser til et niveau, der ikke medfører væsentlige (på)virksomheder på omgivelserne.

6.3 Partshøring

Region Syddanmark har foretaget en partshøring i medfør af forvaltningslovens § 19. I forbindelse med partshøringen har Region Syddanmarks udkast til tilladelse samtidigt været i høring hos Aabenraa Kommune om fastsættelse af vilkår om efterbehandling i medfør af råstoflovens § 10a.

Der er følgende myndigheder og parter i denne sag:

Navn	Grund til partsstatus	Berørt ejendoms adresse	Kontaktadresse
Aabenraa Kommune	Myndighed		industri@aabenraa.dk
Sønderborg Forsyning	Myndighed		sves@sonfor.dk
Vejdirektoratet	Myndighed		lds@vd.dk
Museum Sønderjylland	Myndighed		planer@msj.dk
Carl Matzens Teglværk A/S	Ansøger		peter@matzen-tegl.dk
Asmus Dam	Lodsejer		Ladegårdsvej 6, Kværs, 6300 Gråsten

Søren Falck Andersen	Nabo	Matr.nr. 269 Søgård, Klipleve	Søgårds Mark 5, 6200 Aabenraa
Christian Festesen	Nabo	Matr.nr. 98 og 122 Søgård, Klipleve	Søgårds Mark 9, 6200 Aabenraa
Hans Henrik Jensen	Nabo	Matr.nr. 291 og 117 Søgård, Klipleve	Kværsløkke 18, 6300 Gråsten
Hans Peter Ruwald	Nabo	Matr.nr. 408 Søgård, Klipleve	Fjordvejen 128B, 6340 Kruså
Herluf Jakobsen	Nabo	Matr.nr. 484 Søgård, Klipleve	Avntoftvej 51, 6200 Aabenraa
Hans Sahl	Nabo	Matr.nr. 268 Søgård, Klipleve	Kværsløkke 22, 6300 Gråsten

Høringen er sendt til myndigheder og parter. Høringen forløb i perioden [DATO] til [DATO] og der indkom følgende høringssvar (nedenstående tabels tekster indsættes først efter høring over udkastet):

Ejendommens adresse	Bemærkninger	Region Syddanmarks bemærkninger
parter, der er kommet med bemærkninger.	Opsummering af høringssvar indskrives.	
Aabenraa Kommune vedr. efterbehandling (§ 10a)	Ingen bemærkninger/Følgende bemærkninger:	

7 REGIONENS VURDERING AF SAGEN

7.1 Lovgrundlag

En råstof tilladelse skal jf. råstoflovens § 10, stk. 1 indeholde vilkår om virksomhedens drift og om efterbehandling af arealet med henblik på at begrænse miljømæssige gener og forebygge forurening af grundvandet og jorden.

Tilladelsen kan jf. råstoflovens § 10, stk. 2 indeholde vilkår om at råstofferne skal oparbejdes bedst muligt i forhold til deres kvalitet eller skal anvendes til bestemte formål. Jf. råstoflovens § 10, stk. 3 kan regionsrådet fastsætte yderligere vilkår for at varetage de hensyn, der er nævnt i lovens § 3.

Regionen giver afslag på ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i en periode 20 år frem i tiden. Ansøgningen om 20 års forlængelse har været begrundet i, at kvaliteten på leret gør, at der kun bruges ganske lidt ler til blandingen, og det derfor er tvivlsomt om indvindingen kan afsluttes inden for 10 år. Teglværket kan derfor komme i den situation, at der igen om 10 år skal udarbejdes miljøkonsekvensrapport.

Begrundelsen for afslaget er, at regionen vurderer, at begrundelsen for ansøgningen ikke opfylder betingelserne i råstofloven. Ifølge råstofloven er det sjældent og kun i ganske særlige tilfælde, der kan gives tilladelse ud over 10 år. Det er f.eks. når der er tale om meget store arealreservationer, eller hvor der er kræves betydelige investeringer for at sikre en længere periode. Det vurderer regionen ikke er tilfældet i den konkrete ansøgning.

7.2 Gennemgang af hensyn og vurderinger

Habitatbekendtgørelsen

Før der meddeles tilladelse efter råstofloven, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Der kan endvidere ikke meddeles tilladelse efter råstofloven, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Vurdering efter § 6 i habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder):

Det nærmeste Natura 2000-område er "Hostrup Sø, Assenholm Mose og Fjeldsted Vestermark" (Natura 2000-område nr. 95, Habitatområde H84 og Fuglebeskyttelsesområde F58). Området er beliggende ca. 2 km nordøst for indvindingsarealet.

Udpegningsgrundlaget er surt overdrev, højmoser samt stor vandsalamander og en række fugle, bl.a. havørn og trane.

Grundet aktivitetens karakter og afstanden til Natura 2000-området vurderes råstofindvinding ikke at forårsage en påvirkning af området.

Region Syddanmark vurderer, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at der derfor ikke skal udarbejdes en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkning på Natura 2000-området.

Vurdering efter § 10 i habitatbekendtgørelsen (bilag IV-arter):

Inden for graveområdet eller i nærheden af graveområdet er der ikke konstateret forekomster af dyre- eller plantearter, som fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Regionen har foretaget opslag i Narturbasen.dk samt noteret sig kommunens høringsvar i forbindelse med myndighedshøringen, hvor de oplyser, at der ikke er registreret bilag IV-arter, hverken dyr eller planter. Regionen vurderer derfor, at projektet med disse vilkår ikke vil skabe forringede levevilkår for dyre- og plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet vurdering af forholdet til habitatbekendtgørelsen:

Det er Region Syddanmarks vurdering, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Det ansøgte vil ikke ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget. Det ansøgte vil endvidere efter Region Syddanmarks vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV og ikke ødelægge plantearter, som er optaget i bilaget.

Regionens vurdering af projektet i forhold til råstofplanen

Det ansøgte indvindingsareal ligger uden for udlagte graveområder i Råstofplan 2016, dog er langt størstedelen af det ansøgte areal udlagt som interesseområde for ler. Det er vurderet at der kan gives tilladelse til råstofindvindingen, da det vurderes, at det ansøgte er i overensstemmelse med retningslinje 6.4.2 i Råstofplan 2016 og ikke tilsidesætter andre væsentlige interesser.

Retningslinje 6.4.2 beskriver, at regionen kan meddele tilladelse til indvinding af rødbrændende ler til en dybde af max 2 meter i det åbne land, hvis det ikke er i strid med andre væsentlige hensyn.

Det ansøgte projekt vurderes derfor at være i overensstemmelse med råstofplanens retningslinjer og forudsætninger for området.

Regionens vurdering i forhold til kommune- og lokalplan

Det ansøgte område er ikke omfattet af kommune- eller lokalplan. Regionen vurderer derfor, at området ikke er belagt med kommunale planrestriktioner, der hindrer råstofgravning.

Øvrige myndigheders afgørelser og forudsætninger

Vejdirektoratet har i høringssvar i forbindelse med myndighedshøringen gjort opmærksom på, at råstofindvinding langs Sønderborgmotorvejen kræver tilladelse efter vejloven.

Region Syddanmark har indarbejdet dette krav som et vilkår i vilkår nr. 17. Da en eventuel tilladelse fra Vejdirektoratet til indvinding inden for vejbyggelinjen skal udnyttes inden for 2 år, vil indvinder først søge tilladelse efter vejlovens § 40 når indvindingen nærmer sig vejbyggelinjen + 2x højdeforskel + 1,5 m passagetilæg.

Regionens vurdering af projektet i forhold til grundvandsforhold

Det ansøgte areal ligger inden for område med særlige drikkevandinteresser, inden for nitratfølsomme indvindingsområder og inden for indvindingsoplandet til Egersund Vandværk.

Regionen har vurderet, at nitratsårbarheden og pesticidesårbarheden ikke ændres væsentlig ved, at der fjernes 1 meter ler. Begrundelsen er, at der er mindre end 5 meter akkumuleret, reduceret lerdæklag over det

øverste primære grundvandsmagasin. Dette lerlag, vurderer regionen, vil i forvejen være opsprækket, således at vandtransporten er forholdsvis hurtig uanset om der er tale om 4 eller 5 meters dæklag.

Regionen har således ikke stillet vilkår om ekstensiv landbrugsdrift efter endt indvinding.

Region Syddanmark stillet vilkår for opbevaring af brændstof, tankning, affaldshåndtering samt håndtering af evt. oliespild, og vurderer dermed at risikoen for forurening af grundvandet er minimal. Der gælder et generelt forbud om, at der ikke må tilføres jord til aktive eller ikke-aktive råstofgrave, jf. § 52 i jordforureningsloven.

Region Syddanmark vurderer, at indvindingen af råstoffer, når de stillede vilkår overholdes, ikke vil påvirke grundvandet negativt hverken kvantitativt eller kvalitativt.

Regionens vurdering i forhold til naturbeskyttelse og landskab

§ 3-områder:

Det ansøgte areal grænser op til 4 små søer, der alle er udpeget som beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelseslovens § 3. Aabenraa Kommune har oplyst, at der i søen mod sydøst er fundet den fredede art skrubtudse. Dette er en intern registrering, som ikke fremgår af fællesoffentlige databaser.

Regionen vurderer, at indvindingsarealet ikke ligger i det topografiske opland til de 4 søer, dvs. at søerne i dag ikke får overfladevand fra arealet. Dette vil heller ikke ske ved, at terrænet ved råstofindvinding sænkes op til 1 meter. Eventuel ansamlinger af vand på indvindingsarealet vil heller ikke løbe til søerne.

Samtidig vurderes, at da afstanden fra indvindingsarealet til søerne er mindst 10 meter, så vil øvrige aktiviteter og forhold omkring indvindingsarealet ikke påvirke søerne.

Regionen vurderer således at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af de 4 søer, som ligger i nærheden af indvindingsarealet.

Bevaringsværdigt landskab:

Indvindingsarealet ligger inden for bevaringsværdigt landskab udpeget i Aabenraa Kommunes kommuneplan for 2015-2026. Herunder står bl.a., at "de værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for nye tekniske anlæg, byudvikling og nye bebyggelser, der skæmmer landskabet eller forringer de visuelle, kulturhistoriske eller oplevelsesmæssige værdier".

Der er således ikke retningslinjer for terrænregulering, herunder råstofindvinding i de udpegede landskabsområder.

I forbindelse med indvindingen af rødler vil der blive afrømmet muldrag, som samles i bunker eller volde. De vil blive ca. 2 - 2½ meter høje. Da muldbunkerne kun ligger der op til tre uger om året og er af ringe højde, skønnes de ikke at påvirke de landskabelige værdier.

Regionens vurdering af de miljømæssige forhold

Støj:

Ved fastsættelse af vilkår for støj i råstofgrave, er der praksis for at henføre beboelser i landområder tæt ved råstofgrave til områdetype 3 - *Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder* i Miljøstyrelsens støjvejledning. De fastsatte støjvilkår fremgår af afsnittet om driftsvilkår.

Driftstider:

Der er ansøgt om driftstid fra kl. 6.00 på hverdage. De nærmeste beboelsesejendomme er Søgårds Mark 3, 5 og 9. Overslagsberegninger udarbejdet i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten viser, at i en afstand af 300 meter fra maskinerne vil alle tre ejendomme opleve en overskridelse af den vejledende støjgrænse på 40 dB i tidsrummet kl. 06-07 om morgenen.

Regionen har derfor indsat vilkår (vilkår 9) om indskrænkede tider i forhold til ansøgningen, således at driftstiderne er hverdage mellem kl. 07-17 inden for det område, der er vist i skitse 2 under vilkår 9. Uden for dette areal kan driftstiden være fra kl. 06-17.

Indvindingsfasen:

Overslagsberegningerne viser også, at ejendommene Søgårds Mark 3 og 5 inden for en afstand af 75 meter fra maskinerne vil opleve en overskridelse i indvindingsfasen af de vejledende støjgrænser på 55 dB efter kl. 07.

Da indvindingen i løbet af en arbejdsdag også vil foregå længere væk fra ejendommene, vurderes risikoen for, at der reelt kan være en overskridelse af de vejledende støjgrænser at være ringe, når det tages i betragtning, at støjpåvirkningen skal beregnes som et gennemsnit af støjpåvirkningen over hele referenceperioden på 8 timer. Derudover er indvindingsperioden kortvarig, da den foregår inden for 2-3 uger.

Der er indsat vilkår (vilkår 14) om, at de ejendomme Søgårds Mark 3 og 5 orienteres mindst en uge inden der sker afrømning, efterbehandling og indvinding i en afstand af 75 meter fra de to ejendomme.

På den baggrund vurderes en mulig overskridelse af de vejledende støjgrænser at have et så begrænset omfang, at det ikke vurderes at være væsentligt.

Anlægsfase og efterbehandling:

I forbindelse med anlægsfasen og efterbehandlingen kan den vejledende støjgrænse på 55 dB fra kl. 07-17 ikke overholdes inden for en afstand af omkring 250 meter. Overslagsberegningen viser, at ejendommene Søgårds Mark 3 og 5, der ligger i omkring 10-25 meters afstand til indvindingsarealet, vil opleve et støjbidrag på op over 77 dB.

Da maskinerne kun vil befinde sig inden for denne korte afstand til ejendommene i en del af arbejdsdagen, vurderes det, at middelværdien af støjen over hele referenceperioden på 8 timer vil være under 70 dB. 70

dB er den støjpåvirkning, som erfaringsmæssigt er den støjpåvirkning, der accepteres ved anlægsfaser for andre anlægsarbejder i dagsperioden på hverdage.

Eventuelle støjskærme:

Regionen har vurderet, at opsætning af støjskærm mod ejendommene Søgårds Mark 3 og 5 vil være uhen-sigtsmæssigt. Hvis en støjafskærmning skulle være effektiv vil der blive tale om en 4 meters høj afskærm-ning, som vil risikere at stå i området i mere end de tre uger, der indvindes om året, eller også skal støj-skærmen opsættes og fjernes igen flere gange.

Regionen vurderer, at opsætning af støjskærm ikke vil være proportionalt med den ringe risiko for overskri-delse af støjgrænsen inden for de årlige, korte indvindingsperioder.

Andre støjkilder:

I Aabenraa Kommunes kommuneplan 2015-2029 er der udpeget støjbelastende arealer omkring Sønder-borg Motorvejen og RC Parken mod sydøst. RC Parken er en motorpark, hvor der køres, flyves og sejles med benzindrevne motorer og eldrevne modelbiler, -fly og -skibe.

Det fremgår dog, at støjpåvirkningerne fra RC Parken ikke omfatter ejendommene Søgårds Mark 3, 5 og 9. Støjpåvirkninger fra Sønderborg Motorvejen omfatter Søgårds Mark 5. Regionen vurderer imidlertid, at da støjgrænser og støjindikatorer fra veje ikke er sammenlignelige med tilsvarende for industristøj og dermed opleves forskelligt, så vil der ikke være en væsentlig kumulativ effekt af støjen.

Regionen vurderer samlet, at selvom der muligvis vil være kortvarige overskridelser af de vejledende støj-grænser for de nærmeste naboer i forbindelse med indvindingen af rødder, så vil støjpåvirkningen ikke være væsentlig.

Støv:

Regionen har fastsat vilkår (vilkår 15) til nedbringelse af evt. støvgener. Regionen vurderer, at de stillede vilkår vedrørende støv er tilstrækkelige til at sikre, at råstofindvindingen ikke medfører støvgener hos na-boer omkring det ansøgte graveområde. Samtidigt kan virksomhedens drift opretholdes inden for projekt-arealet uden væsentligt bebyrdende tiltag.

Trafikbelastning:

Adgangen til råstofgraven vil ske fra eksisterende overkørsel fra Søgårds Mark. Det er Aabenraa Kommune, der som vejmyndighed vurderer de trafikale forhold.

Det er i miljøkonsekvensrapporten vurderet at, at påvirkningen af de trafikale forhold vil være begrænset, da indvindingen vil ske i få uger om året.

Kulturarv og andre beskyttelser

Der er ikke registreret fortidsminder, kulturarvsarealer, diger, beskyttede arealer og beskyttelseslinjer inden for det ansøgte graveområde. Det nærmeste fortidsminde er en genforeningssten 1½ km mod sydøst.

Museum Sønderjylland har i høringssvar i forbindelse med myndighedshøringen anbefalet, at der inden indvinding foretages arkæologiske forundersøgelser. Museets høringssvar er indsat som bilag 2.

Regionen vurderer, at dette er tilstrækkeligt til at sikre at indvindingen ikke vil påvirke forhold af arkæologisk art.

Regionens vurdering af grave- og efterbehandlingsplanen

Formålet med grave- og efterbehandlingsplanen er, at naboer og andre i området berøres mindst muligt, og at det åbne gravefelt påvirkning af fx den landskabelige oplevelse under indvindingen begrænses mest muligt. Derudover er det formålet at få en optimal og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcen.

Via graveplanen og efterbehandlingsplanen vil regionen sikre, at det åbne gravefelt begrænses mest muligt såvel arealmæssigt som tidsmæssigt. Derudover vil regionen med sine almindelige tilsyn med indvindingen være opmærksom på, om graveplanen følges, eller om der er behov for justeringer.

Graveplanen fremgår af bilag 1 og efterbehandlingen er beskrevet i afsnit "3.5. Efterbehandling mm".

Planerne har jf. råstoflovens § 10a været i høring hos Aabenraa Kommune, som har bemærket at xx.

Regionen har foretaget en hensynsafvejning efter råstofloven og stillet de relevante vilkår, der sikrer, at efterbehandlingen varetager de interesser, der skal tages i henhold til råstoflovens § 3. Vilkårene er stillet jf. lovens § 10.

Vilkår 38 om gennemgravning af skel:

Dette vilkår er stillet for at sikre, at hele forekomsten udnyttes, og at der ikke ved eventuel gravning på naboarealer efterlades en vold mellem ejendommene, idet dette vil være en markant, landskabelig forandring. Vilkåret tinglyses på ejendommene.

Regionens samlede vurdering

Regionen meddeler afslag på ansøgning om tilladelse til indvinding i 20 år. Region Syddanmark vurderer samlet, at den resterende del af det ansøgte under overholdelse af de vilkår, der er fastsat i tilladelsen kan gennemføres uden væsentlige gener eller miljømæssige konsekvenser for mennesker, natur og omgivelserne. Regionen vurderer endvidere, at indvindingen ikke er i strid med de planmæssige interesser, der gælder for området.

På den baggrund vurderer Region Syddanmark, at der kan meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding.

8 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

8.1 Klagevejledning

Region Syddanmarks afgørelse om tilladelse til råstofindvinding inkl. vurdering efter habitatbekendtgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klageberettigede er: Adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal indsendes elektronisk via klageportalen, som man finder et link til på forsiden af [Nævnenes Hus](#), hvor man logger ind med f.eks. NEM-ID.

Klagen videresendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

For behandling af klagen skal der betales et gebyr. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klager får helt eller delvis medhold i klagen.

En evt. klage skal være tilgængelig for Region Syddanmark i klageportalen senest den **[DATO]** kl. 23.59. (her indsættes dato for afgørelsen (den dag, afgørelsen er offentliggjort på hjemmesiden) plus 4 hele uger. Dvs. hvis afgørelsen meddeles den 1. oktober kl. 15:30, så skal klagen være indgivet senest den 29. oktober kl. 23.59. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag forlænges fristen til og med næste hverdag)

Ansøger får besked, hvis der klages over afgørelsen.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Klage i henhold til råstofloven har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette jf. råstoflovens § 43 ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen af afgørelsen.

8.2 Underretning om afgørelsen

De nedenfor nævnte er orienteret særskilt om afgørelsen.

Myndigheder

Aabenraa Kommune, e-mail: industri@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland, planer@museum-sonderjylland.dk
Vejdirektoratet, e-mail: hoeringer@vd.dk
Miljøstyrelsen Østjylland, ojl@mst.dk
SKAT, myndighed@skat.dk
mst@mst.dk

Parter

Ansøger og lodsejer:

A/S Carl Matzens Teglværker, Havnevej 44, 6320 Egersund
Asmus Johannsen Damm, Ladegårdsvej 6, Kværs, 6300 Gråsten

Naboer:

Søren Falck Andersen, Søgårds Mark 5, 6200 Aabenraa (matr.nr. 269 Søgård, Kliplev)
Christian Festersen, Søgårds Mark 9, 6200 Aabenraa (matr.nr. 98 og 122 Søgård, Kliplev)
Hans Henrik Jensen, Kværsløkke 18, 6300 Gråsten (matr.nr. 291 og 117 Søgård, Kliplev)
Hans Peter Ruwald, Fjordvejen 128B, 6340 Kruså (matr.nr. 408 Søgård, Kliplev)
Herluf Jakobsen, Avntoftvej 51, 6200 Aabenraa (matr.nr. 484 Søgård, Kliplev)
Hans Sahl, Kværsløkke 22, 6300 Gråsten (matr.nr. 268 Søgård, Kliplev)

Foreninger (klageberettigede)

Botanisk Forening, nbu_jyl@botaniskforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, aabenraa@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, gert.falberg@bbsyd.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet lokalkreds, soenderjylland@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Anne Krag
Områdechef

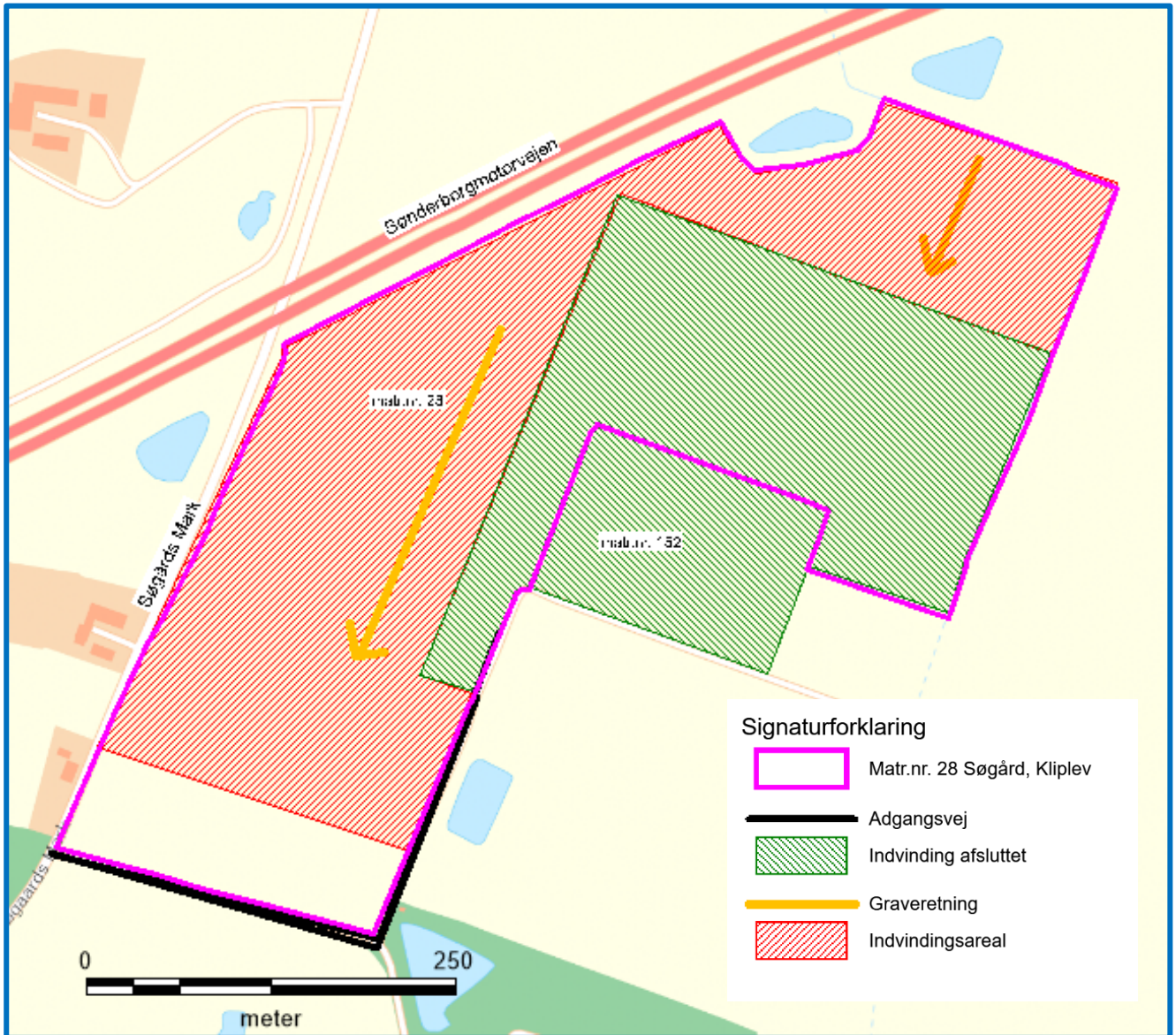
9 BILAG

Følgende bilag er vedlagt tilladelsen:

1. Oversigtskort med graveplan
2. Udtalelse fra Museum Sønderjylland
3. Høringssvar fra Vejdirektoratet ifm. myndighedshøring
4. Aabenraa Kommunes tilladelse til vejadgang
5. Miljøkonsekvensrapport i særskilt dokument

Udkast

Bilag 1 Oversigtskort med graveplan

Bilag 2 Udtalelse fra Museum Sønderjylland

MUSEUM SØNDERJYLLAND | VIDEN OG SAMLINGER | ARKÆOLOGI
ARKÆOLOGI HADERSLEV | DALGADE 7 | DK-6100 Haderslev | T +45 65 370
801
PLANER@MSJ.DK

Region Syddanmark

Att.: Niels Koch
20/2107

Dato: 06.02.2020

Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev | Sagsnr.: 20/6038-8.1.3

Arkæologisk udtalelse vedr. erhvervsmæssig råstofindvinding på matr. 28 Søgård ejerlav, Kliplev (Aabenraa Kommune)

Udtalelse i henhold til museumslovens § 23: Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev har modtaget høringsbrev med miljøvurderingsmateriale og har foretaget arkivalsk kontrol og arkæologisk vurdering af indvindingsområdet.

Indvindingsområdet, der omfatter dele af matrikel 28 Søgård ejerlav, Kliplev, er på ca. 12 hektar (se kortbilag). Området er beliggende vest for Søgård og umiddelbart syd for Kliplev-Sønderborg Motorvejen. Indvindingsområdet er - ud fra reliefkort og historiske luftfotos at dømme - ikke destrueret ved tidligere indvinding.

Omkring indvindingsområdet er der registreret adskillige væsentlige fortidsminder (se kortbilag). I forbindelse med etableringen af Motorvejen er der udgravet flere lokaliteter i nærheden. Det drejer sig blandt andet om bopladser fra ældre jernalder og en landsby fra ældre middelalder (hhv. sb. 122 og 124 Kliplev sogn - HAM 4757 Møllestedbro 2) og huggeplads fra yngre stenalder (HAM 4759 Søgårdsmark).

Derudover er der nord for indvindingsområdet registreret fortidsminder, som ikke blev til udgravninger under Motorvejsprojektet. Herunder blandt andet flintaffald og gruber med keramik, som indikerer bopladsaktivitet i området (blandt andre sb. 154 og 147 Kliplev sogn).

På baggrund af ovenstående vurderer Museet, at der er **høj risiko** for at støde på væsentlige, jordfaste fortidsminder ved anlægsarbejde inden for det pågældende areal. Museet anbefaler derfor en frivillig forundersøgelse forud for anlægsarbejde inden for den berørte del af matriklerne.

Forundersøgelsen vil kunne afsløre, om der findes væsentlige, jordfaste fortidsminder på planområdet, og om de har en sådan karakter, at de skal udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. Da projektområdet overstiger 5.000 m², skal udgifterne til forundersøgelse - jf. Museumslovens § 26.2 – afholdes af bygherre.

Hvis forundersøgelsen viser, at der findes fortidsminder på arealet, skal disse udgraves, inden de ødelægges ved anlægsarbejdet. I nogle tilfælde er det dog muligt at ændre ved jordindgrebet, så en udgravning ikke bliver nødvendig. Er det ikke muligt, vil udgravningen skulle finansieres af bygherre.

De jordfaste fortidsminder er omfattet af museumslovens § 27. Derfor skal man, hvis man ved anlægsarbejde støder på et fortidsminde, straks indstille arbejdet i det omfang, det berører fortidsmindet, og tilkalde Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev.

Efter aftale med bygherre udarbejder Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev et budget og en tidsplan for en forundersøgelse af området. Vi beder venligst bygherre oplyse CVR-nummer ved henvendelse.

Henvendelse til Per Ethelberg: 65 370 816 / peret@msj.dk eller Hans Christian Andersen: 65 370 812/ haas@msj.dk.

Med venlig hilsen

METTE SØRENSEN
MUSEUMSINSPEKTØR
D +45 65 37 08 32| M +45 21 66 92 64
MESR@MSJ.DK
PLANER@MSJ.DK

Bilag 3 Hørings svar fra Vejdirektoratet ifm. myndighedshøring

Til Region Syddanmark

Vejdirektoratet har den 21. januar 2020 modtaget høring fra Region Syddanmark i forbindelse med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensvurdering samt samordning af tilladelser til erhvervsmæssig råstofindvinding på bl.a. matr.nr. 28 Søgård, Kliplev.

Vejdirektoratet kan komme med bemærkninger frem til den 17. februar 2020.

Ansøgningen om råstofindvinding omhandler en forlængelse af råstoff tilladelse givet i 2010. Det fremgår, at der skal graves rødder i en dybde på 1 m, og at adgangen til arealet sker fra kommunevejen Søgaards Mark.

Vejdirektoratet har ingen bemærkninger til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten, men skal gøre opmærksom på, at råstofindvindingen langs Sønderborgmotorvejen (statsvej 51) kræver tilladelse efter vejloven.

På matr.nr. 28 Søgård, Kliplev er der den 3. april 2017 tinglyst deklaration om vejbyggelinje – i overensstemmelse med ekspropriationsbeslutningen i forbindelse med anlæg af motorvejen. Vejbyggelinjen er fastsat til 50 m (regnet fra vejmidte) + 2 x højdeforskellen + 1,5 m passagetillæg.

Efter vejlovens § 40 kræver det Vejdirektoratets tilladelse som vejmyndighed for statsvej 51, at bygge eller genopføre bebyggelser og andre anlæg og indretninger af blivende art, der ligger inden for en vejbyggelinje. Erhvervsmæssig råstofindvinding er et varigt anlæg, der kræver tilladelse efter vejloven.

Derudover kræver det en særskilt tilladelse efter vejlovens § 73, hvis der foretages udgravning eller påfyldning nærmere vejens areal end 3 m samt nærmere vejens areal end svarende til to gange højdeforskellen mellem udgravningen eller påfyldningen og vejens areal. Inden der kan gives tilladelse efter §§ 73, 80, 82, 86 og 88, skal vejmyndigheden forhandle med politiet.

Vejdirektoratet kan ikke på det foreliggende grundlag vurdere, hvorvidt der kan gives en tilladelse til indvinding af rødder i en gravedybde på 1 m inden for vejbyggelinjen og evt. tæt på vejskel. Det må afgøres på baggrund af en konkret ansøgning, hvor der redegøres for, hvordan terrænforholdene er, i forhold til motorvejen, og hvor der mere præcist skal graves.

Kortudsnit – Blå linje viser vejbyggelinjen uden højde- og passagetillæg. Pink strek viser matrikelskel.

Hvis ovennævnte bemærkninger giver anledning til spørgsmål, kan undertegnede sagsbehandler kontaktes på direkte tlf.nr. 7244 2746 eller på e-mail lds@vd.dk.

Venlig hilsen

Lene Dalgaard Stenderup
Landinspektør
Planlægning og myndighed Middelfart

Teglårdsparken 102
5500 Middelfart

Bilag 4 Aabenraa Kommunes tilladelse til vejadgang

Carl Matzen's Teglværker
Att.: Kaj Christensen
Havnevej 44
6320 Egersund

Trafik og Anlæg
Skejbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 16-09-2020
Sagsnr.: 20/28719

Kontakt: Shahin Amirian
Direkte tlf.: 7376 7775
E-mail: sami@aabenraa.dk

Vejadgang fra Søgård Mark til lergraveområde på matr. nr. 28 Søgård, Kliplev

Afgørelse

Aabenraa Kommune giver tilladelse til, at den eksisterende vejadgang til matr. nr. 28 Søgård, Kliplev fra Søgård Mark kan anvendes som vejadgang til lergraveområde.

Denne tilladelse er gældende frem til råstoftilladelsen ophør.

Tilladelsen er meddelt i henhold til vejloven § 49 og gælder kun i forhold til denne lov. Den giver altså ikke nogen tilladelse i forhold til andre love som f. eks. miljøloven, bygge-loven, planloven eller andre private servitutter og aftaler.

Vilkår

1. Vejadgangen ligger på Søgård Mark som er vist med rødt ovenfor.
2. Vejadgangen skal være så bred, at der ikke køres over i modsatte rabat når der svinges ind og ud fra graveområdet. Vejledende bredde 10 meter.

3. Mod den asfalterede kørebane på Søgårds Mark, skal den overkørsels belægning ligge i niveau, så der ikke sker skader på asfaltbelægningen ved udkørsel til vejen.
4. Ved kørsel til og fra gravearealet skal det sikres, at lastbilerne ikke passerer hinanden på Søgårds Mark. Dette skal enten ske ved at der er radiokontakt mellem bilerne, eller ved at der kun køres i én retning på Søgårds Mark.
5. Der skal sikres gode oversigtsforhold i forbindelse med udkørsel fra marken.
6. Vejadgangen skal befæstes med 35 cm. Bundsikringssand og 30 cm Stabilgrus II i hele vejadgangens bredde.
7. Der må ikke fra overkørslen ledes vand til offentlige vej.
8. Alle udgifter til etablering og vedligeholdelse af overkørslen og alt hvad indebærer, afholdes af ansøgeren.
9. Ansøger foranlediger og bekoster evt. skader på den offentlige vejs belægning og rabatter som følger af ler kørsel samt daglig rengøring af overkørslen og kørebane for materialer, der er tabt under transport.
10. Vejadgangen skal anlægges af en entreprenør som har gennemført kurset "Vej-en som arbejdsplads, trin I".
11. Hvis der skal graves i vejarealet skal entreprenøren søge om gravetilladelse. Dette kan ske via www.virk.dk.

Redegørelse for sagen

Ansøger ønsker en forlængelse af tilladelse til eksisterende vejadgang via Søgårds Mark, i forbindelse med indvinding af rødler på matr.nr. 28 og 152 Søgård, Kliplev.

Da der forekommer hyppig, tung trafik til lergraveområde skal overkørslen dimensioneres derefter.

Søgårds Mark er smal, ca. 4,0 meter, og passage med to lastbiler vil belaste rabatterne.

Begrundelse for afgørelsen

Aabenraa Kommune skønner, at benyttelse af eksisterende vejadgangen som ansøgt kan ske uden trafikale eller vejtekniske problemer, forudsat at vilkårene overholdes.

Vilkåret om kørsel i kun én retning på Søgårds Mark, eller alternativt radiokontakt, er stillet for at hindre at lastbiler (herunder med læs) passerer hinanden, og derved kører ud i rabatterne og belaster disse.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Vejdirektoratet, Carsten Niebuhrsgade 43, 5. sal København V.

Klagen kan indsendes via en elektronisk klageblanket på www.borger.dk.

Klagebehandlingen omfatter kun retlige spørgsmål. Det vil sige at Vejdirektoratet kun tager stilling til om afgørelsen er lovlig. Klagebehandlingen kan ikke tage stilling til kommunens skøn inden for lovens rammer.

Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af denne afgørelse, og klagen skal være modtaget i Vejdirektoratet inden udløbet af denne frist.

Venlig hilsen

Shahin Amirian
Ingeniør

Bilag 5 Miljøkonsekvensrapport (særskilt dokument)

Udkast